

VIROLAHDEN KUNNAN JA KUNTAKONSERNIN RAHOITUS- JA SIOITUSTOIMINNAN PERUSTEET

Virolahden kunnan ja kuntakonsernin rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteet

1	Rahoitus- ja sijoitustoiminnan yleiset periaatteet.....	2
1.1	Yleiset periaatteet ja tavoitteet rahoitus- ja sijoitustoiminnassa	2
1.2	Suhde kuntastrategiaan ja hallintosäätöön.....	3
1.3	Asiakirjan sitovuus ja soveltamisala sekä päivitys ja voimassaolo.....	4
2	Rahoitustoiminta.....	5
2.1	Rahoitustoiminnan periaatteet ja tarkoitus	5
2.2	Päätöksenteko.....	5
2.3	Käytettävät rahoitusinstrumentit.....	6
2.4	Konsernin sisäinen rahoitus ja kassanhallinta.....	7
2.5	Takauksen myöntämisen periaatteet	7
3	Rahoitusriskit ja niiden hallinta.....	9
3.1	Likviditeettiriski ja maksuvalmiuden hallinta	9
3.2	Korkoriski.....	9
3.3	Jälleenrahoitusriski.....	10
3.4	Valuuttariski.....	11
3.5	Luotto- ja vastapuoliriski	11
4	Sijoitustoiminta.....	12
4.1	Sijoitustoiminnan periaatteet ja tarkoitus	12
4.2	Sijoitettavat varallisuuserät, sijoitustoiminnan riskit ja riskien hallinta.....	13
4.3	Sijoitusten likviditeettivaatimukset, sijoitushorisontti, perusallokaatio ja sijoitusten realisointi.....	16
4.4	Päätöksenteko, organisointi, vastuunjako ja raportointi.....	17

1 RAHOITUS- JA SIOITUSTOIMINNAN YLEISET PERIAATTEET

1.1 YLEISET PERIAATTEET JA TAVOITTEET RAHOITUS- JA SIOITUSTOIMINNASSA

Rahoitus- ja sijoitustoiminnan ensisijaisena tehtävänä on tukea kuntakonsernia valtuuston asettamien strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisessa. Rahoitus- ja sijoitustoimintaa Virolahden kuntakonsernissa ohjaavat valtuuston hyväksymät periaatteet, hallintosäännön määräykset ja talousarvio. Omistajuuteen liittyviä periaatteita määrittää lisäksi konserniohjeessa. Konsernilla tarkoitetaan sitä kuntalain määrittämää kokonaisuutta, jonka kunta ja sen tytäryhteisöt muodostavat. Kuntakonsernin toiminta on pääomavaltaista, mistä johtuen toimintaa ja päätöksentekoa ohjaavat periaatteet sijoitus- ja rahoitustoiminnassa ovat tärkeä osa riskienhallintaa niin talouden suunnittelun kuin myös toiminnan jatkuvuuden varmistamisen näkökulmasta.

Kuntalain (410/2015) 14 § mukaisesti valtuuston tehtävänä on varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista päättäminen, mikä korostaa valtuuston roolia kahdesta näkökulmasta:

- 1) valtuuston tulee ottaa selkeästi kantaa siihen, millaisissa toiminnoissa kunta on mukana omistajana ja sijoittajana
- 2) valtuuston tulee valvoa, että kunnan pääoma on tehokkaassa, kunnan tavoitteita ja strategiaa tukevassa käytössä

Kunnan sijoitus- ja rahoitustoiminnan periaatteissa määritetään mm. millaiseen omaisuuteen ja millaisella riskitasolla kunnan pääomaa sidotaan, mitkä ovat hyväksyttävät rahoitusinstrumentit ja rahoitusriskien hallinnan periaatteet, sekä rahoituksen ja sijoitusten hoitamisen organisointi ja raportointi.

Rahoituksella tarkoitetaan kunnan oman toiminnan rahoittamista vieraan pääoman instrumenteilla sekä osallistumista tytä-, osakkuus- tai muiden yhteisöjen rahoitukseen tekemällä sijoituksia oman pääoman eriin (esim. osakepääoma, svop-rahasto) sekä myöntämällä lainaa tai takauksia. Rahoituksen kokonaisuus muodostuu

- kunnan ulkoisen rahoituksen hankinnasta
- kunnan likviditeetin hallinnasta
- kunnan vastapuoli- ja rahoitusriskien hallinnasta
- konsernin liiketoiminnan tukemisesta rahoitukseen liittyvissä asioissa

Keskeisimmät rahoitustoiminnan tavoitteet ovat

- palvelutoiminnan ja investointien edellyttämän rahoituksen varmistaminen
- rahoituksen hankinta pitkäjänteisesti ja hajautetusti ottaen huomioon kunnan toiminnan luonne ja investointien tyyppillinen käyttöikä
- rahoituskustannusten minimointi ja vaihtelun tasaaminen pitkällä aikavälillä
- rahoitusriskien (markkina-, likviditeetti-, vastapuoli-, korkoriski) hallinta
- riittävän maksuvalmiuden ylläpito myös ennakoimattomien tilanteiden varalta
- kilpailutuksen riippumattomuus ja tasapuolisuus eri palveluntarjoajiin nähden
- aktiivinen ja johdonmukainen vuoropuhelu palveluntarjoajien kanssa

Vaikka hankintalaki ei edellytä rahoituksen kilpailuttamista, kilpailuttaa kunta kaikki merkittävät rahoitustarpeensa markkinoilla tai varmistuu päätösten markkinaehtoisuudesta muutoin. Johdannaissopimuksia tehtäessä pyritään aina hankkimaan useampi kaupankäyntihinta / -tarjous kilpailuttamalla yhteistyöpankit samanaikaisesti tehtävän johdannaisinstrumentin osalta. Poikkeustilanteissa voidaan johdannaissopimuksia sopia myös ilman kilpailutuksia. Tällainen tilanne on esimerkiksi vanhan sopimuksen muokkaaminen ja/tai vaihtaminen uuteen suojausrakenteeseen.

Sijoitustoiminnalla tarkoitetaan kunnan varallisuuden eli aikaisempien vuosien ylijäämistä sekä erilaisista omaan taseeseen rahastoiduista varoista muodostuneen omaisuuden sijoittamista siten, että sijoitetuille varoille saavutetaan mahdollisimman hyvä pitkän aikavälin kokonaistuotto. Sijoitustoiminta on pitkäjänteistä, eikä varojen realisoinnille aseteta ajallisia tavoitteita.

Sijoitustoiminnan periaatteet eivät koske kunnan maksuliikennetilillä tai mahdollisella konsernitilillä olevia varoja, jotka ovat olemassa maksuvalmiuden turvaamiseksi. Sijoitustoiminnan tavoitteena on mahdollisimman hyvä tuotto-riskisuhde ja sijoituksia tehtäessä on huolehdittava riittävästä sijoitusten hajautuksesta. Pääosan sijoituksista on oltava muutettavissa käteisvaroiksi nopealla aikataululla riskien hallinnan ja kunnan maksuvalmiuden turvaamiseksi. Tyypillisesti tällaiset sijoitukset ovat julkisen kaupankäynnin kohteena tai niille myyjä on taannut jälkimarkkinan.

1.2 SUHDE KUNTASTRATEGIAAN JA HALLINTOSÄÄNTÖÖN

Kunnan varallisuuden hoidon sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulee perustua kuntastrategiaan ja palvella sen tavoitteiden toteutumista. Virolahden kunnan visiona on olla viihtyisä, kehittyvä ja turvallinen maalaiskunta meren rannalla, joka tarjoaa asukkailleen hyvät peruspalvelut. Kunnan toimintaa ohjaavia arvoja ovat

- asukas- ja asiakaslähtöisyys,
- suvaitsevaisuus, inhimillisyys ja tasa-arvo,
- tuloksellisuus ja vaikuttavuus sekä
- kestävä kehitys.

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan näkökulmasta keskeisiä ovat kuntastrategian mukaiset tuloksellisuus- ja vastuullisuustavoitteet, joiden mukaisesti Virolahden tavoitteena on ottaa päätöksenteossa ja toiminnassa huomioon kestävän taloudenpidon rinnalla myös ekologisen ja sosiaalisen kestävyuden näkökulmat. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan periaatteita ohjaa pyrkimys taloudellisesti kestävän pohjan rakentamiseen, mikä puolestaan mahdollistaa asukkaiden ja asiakkaiden tarpeita paremmin palvelevan toiminnan kehittämisen sekä elinvoimaisuuden vahvistamisen.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tehtävänä on sijoitustoiminnan ja rahoitustoiminnan periaatteista päättäminen. Hallintosäännön 67 §:n mukaisesti **valtuusto päättää kunnan kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteet. Valtuusto päättää myös lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.**

Kunnanhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kunnanhallitus voi siirtää lainan ottamiseen ja antamiseen liittyvää toimivaltaansa voimassa olevan hallintosäännön kirjausten mukaisesti alaiselleen viranomaiselle. Kunnanhallitus on

päätöksellään delegoinut oikeuden kuntatodistusten liikkeellelaskuun hallintojohtajalle ja kunnanjohtajalle. Muutoin kunnan rahatoimesta vastaa kunnanhallitus.

Kuntalain 13 §:ään on kirjattu valtuuston konsernijohtamiseen liittyvät tehtävät, joiden mukaan valtuusto päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi asettaa tavoitteita ja määritellä periaatteita kunnan konsernijohtajalle tytäryhteisöjen toiminnan ohjausta ja valvontaa. Valtuusto voi siten välillisesti ohjata asettamallaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjen toiminnan ohjausta ja valvontaa. Ohjaus, joka toteutuu ensisijaisesti kunnan talousarviossa ja –suunnitelmassa, ei sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä, mutta mm. sijoitus- ja rahoitustoiminnan periaatteiden ulottaminen koskemaan myös konserniyhtiöitä tuo välillisesti esiin pääomistajan tahdon ja kehittää osaltaan koko konsernin riskienhallintaa. Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen konserniyhtiöiden toiminta ja taloudellinen asema korostuu Virolahdella suhteessa emokunnan toiminnan volyymeihin huomattavasti, ja tästä syystä on perusteltua tarkastella konsernia kokonaisuutena myös rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteita määriteltäessä.

Hallintosäännön määräyksiin valtuusto ja kunnanhallitus voivat päättää käytännön toimivallan siirrosta muille kunnan viranomaisille. Toimivaltaa varallisuuden hoidossa sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnassa on täsmennetty Virolahden kunnan voimassa olevan hallintosäännön liitteessä 2 ”Taloudenhoitoa täsmenävät ohjeet ja määräykset”. Liitteen mukaan rahatoimeen liittyvistä asioista yleisesti päättää hallintojohtaja kunnanhallituksen alaisuudessa ja talouspalvelut huolehtii kunnan maksuvalmiuden suunnittelusta. Niin ikään hallintosäännön liitteessä on määritelty, että pitkän aikavälin keskimääräinen kassa on pyrittävä pitämään sellaisena, että menot pystytään kattamaan, mutta käytössä oleva lyhytaikainen laina on mahdollisimman pieni. Maksuvalmiuden ylläpidon edellyttämistä käytännön toimenpiteistä vastaa ensisijaisesti hallintojohtaja ja hallintojohtajaa sijaistaa kunnanjohtaja.

Kunnan rahoitus- ja sijoitustoiminta on näin ollen keskitetty yleishallintoon ja talouspalveluille. Muut kunnan toimialat eivät saa itsenäisesti hankkia rahoitusta markkinoilta, eivätkä ne saa sijoittaa varoja markkinoille. Kuntakonsernilla voi olla konsernitilijärjestelmä, jota niin ikään hallinnoi talouspalvelut. Konserniin kuuluvat tytäryhteisöt ovat tässä tilanteessa velvoitettuja liittymään kunnan konsernitilijärjestelmään.

1.3 ASIAKIRJAN SITOVUUS JA SOVELTAMISALA SEKÄ PÄIVITYS JA VOIMASSAOLO

Virolahden kunnan ja kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen rahoitus- ja sijoitustoiminta sekä rahoitusriskien hallinta perustuu Virolahden kunnanvaltuuston hyväksymän sijoitus- ja rahoitustoiminnan perusteisiin. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan perusteet -asiakirja määrittää rahoitusriskien hallinnan ja sijoitus- ja rahoitustoimien toimintaperiaatteet ja vastuunjaot.

Perusteita arvioidaan ja tarvittaessa päivitetään vähintään kerran valtuustokaudessa. Päivityksen valmistelusta vastaa kunnanhallitus kunnanjohtajan ja hallintojohtajan esityksestä. Valtuustokaudelle 2025–2029 laaditut sijoitus- ja rahoitustoiminnan perusteet korvaa aiemmat kuntakonsernin sijoitus- ja rahoitustoimintaa koskevat periaatteet. Asiakirja on määrä hyväksyä kunnanvaltuustossa huhtikuussa 2026 ja sitä sovelletaan välittömästi. Asiakirja on voimassa toistaiseksi.

2 RAHOITUSTOIMINTA

2.1 RAHOITUSTOIMINNAN PERIAATTEET JA TARKOITUS

Rahoitustoiminnan yleiset periaatteet ja tavoitteet on määritelty kappaleessa 1.1.

Tässä asiakirjassa rahoitustoimintaan liittyen määritellään kunnan ottolainaukseen ja antolainaukseen liittyvät sekä takausten myöntämiseen ja riskienhallintaan liittyvät periaatteet. Otto- ja antolainauksen sekä takausten toteumatiedoista raportoidaan kunnanhallitukselle muun talousraportoinnin yhteydessä neljännesvuosittain. Laajemmin rahoitusta raportoidaan konsernitilinpäätöksessä sekä tarvittaessa kunnan omaa lainottoa koskevan päätöksenteon yhteydessä.

Keskeisiä rahoitustoiminnan periaatteita Virolahden kunnassa ovat:

- Virolahden kunta hankkii rahoituksen peruskunnalle
- Tytäryhteisöt vastaavat pääsääntöisesti itse rahoitus- ja pääomahuollostaan sekä sijoitustoimintaan, mutta rahoitus voidaan kanavoida kunnan vuokratyöyhtiöille myös peruskunnan kautta, mikäli se on kokonaistaloudellisesti edullisin vaihtoehto
- Koko kuntakonsernin rahoitus hoidetaan euromääräisenä

Virolahden kuntakonsernin rahoituksen keskipitkän aikavälin tavoitteena on varmistaa rahoitus operatiiviselle toiminnalle ja tarpeellisille ylläpitoinvestoinneille. Pyrkimyksenä on keskipitkällä aikavälillä hillitä velkaantumista. Lyhyen aikavälin rahoituksellisena tavoitteena on järjestellä konsernin rahoitus-salkku uudelleen siten, että rahoitukseen liittyvät riskit (likviditeettiriski ja korkoriski) pienenevät ja lainanhoitokustannusten ennakointi helpottuu. Tarkoituksena on mahdollistaa joustava rahoitus sekä operatiivista toimintaa että investointeja varten. Investoinnit ovat välttämättömiä laadukkaalle palvelutuotannolle ja ne edistävät kunnan elinkeino- ja ympäristöpoliittisia tavoitteita.

Konsernin toiminnan rahoittamiseksi kunta voi antaa konserniyhtiöille ja konserniyhtiöt voivat antaa toisilleen lainoja, joiden ehdot ja hinnoittelu vastaavat rahamarkkinoilta lainanottajalle saatavilla olevan vastaavan rahoituksen ehtoja korkotason ja marginaalin osalta.

Kunta hyödyntää ottolainauksessa rahalaitosten tarjoamia vastuullisia rahoitustuotteita, kuten vihreää rahoitusta, mahdollisuuksien mukaan. Vihreää rahoitusta voi hakea investointihankkeeseen, jossa syntyy selkeitä ympäristölle hyödyllisiä vaikutuksia.

2.2 PÄÄTÖKSENTEKO

Kunnanvaltuusto päättää rahoitustoiminnan periaatteet. Valtuusto päättää pitkäaikaisen ottolainauksen, pitkäaikaisen antolainauksen ja lyhytaikaisten maksuvalmiusluottojen enimmäismääristä talousarviossa.

Kunnanhallitus tai se viranhaltija, jolle kunnanhallitus on delegoinut toimivaltaansa, päättää talousarviolainojen nostamisesta ja ennenaikaisesta takaisinmaksusta sekä velkakirjojen ja lainaehtojen hyväksymisestä ja muuttamisesta ja mahdollisten konsernitililuottojen myöntämisestä. Kunnanhallitus päättää myös mahdollisista yksittäisistä kohdekohtaisista leasing sopimuksista esimerkiksi tilahankkeiden yhteydessä.

Hallintojohtaja vastaa rahatalouden käytännön hoitamisesta. Kunnanjohtaja ja hallintojohtaja voivat kumpikin yksin allekirjoittaa kunnanhallituksen hyväksymät velkakirjat ja muut rahoitussopimuksiin liittyvät asiakirjat.

Kunnan irtaimiston rahoittamiseksi tehtävistä leasing sopimuksista tekee päätöksen kunkin yksikön hankinnasta vastaava, mutta sopimuksista ja niiden ehdoista tulee sopia etukäteen hallintojohtajan ja talouspalvelujen kanssa. Irtaimiston leasingrahoitusta hoidetaan limiittimuotoisina kilpailutettuina kokonaisuuksina, jolloin rahoituksen ja omaisuuden hallinnan kustannukset saadaan minimoitua. Kunnanjohtaja ja hallintojohtaja voivat kumpikin yksin allekirjoittaa kunnanhallituksen hyväksymät leasinglimiittisopimukset ja muut leasingrahoitussopimuksiin liittyvät asiakirjat.

Takauksen myöntämisestä päättää aina kunnanvaltuusto.

2.3 KÄYTETTÄVÄT RAHOITUSINSTRUMENTIT

Kunnan ottolainausta toteutetaan vain euromääräisenä. Lainaa voidaan nostaa kaikilla rahamarkkinoiden yleisesti käyttämillä tuotteilla. Virolahden kunta käyttää varainhankinnassa rahoituslähteinä seuraavia rahoitusinstrumentteja:

- Rahoituslaitoslainoja
- Rahoitusleasingia
- Kuntatodistuksia
- Muita lyhyen rahan limiittejä, kuten esim. shekkitililimiitti

Tyypillisesti lyhytaikaista alle 12 kuukauden mittaista rahoitusta hankitaan kuntatodistusohjelmilla tai rahalaitosten luottolimiiteillä. Kunnan pankkien kanssa sopimat voimassa olevat kuntatodistusohjelmat ovat tällä hetkellä enimmäismäärältään 25 miljoonaa euroa.

Pitkäaikaisen rahoituksen perusinstrumentteja ovat kahdenväliset velkakirjat, joukkovelkakirjalainat ja leasingrahoitus. Leasingrahoitusta voidaan käyttää lähinnä irtaimistohankintoihin ja erilaisiin rakennushankkeisiin. Investoinnit ovat käyttöiltään tyypillisesti pitkiä ja siten myös pitkät laina-ajat ovat perusteltuja. Lainojen takaisinmaksuissa voidaan käyttää tasa-, annuiteetti- tai kertalyhenteisiä ohjelmia. Myös balloon-tyyppinen lainarakenne, jossa osa alkuperäisestä lainapääomasta jää jälleenrahoitettavaksi laina-ajan lopussa, sallitaan. Jälleenrahoitusriskiä hallitaan välttämällä eräänntyvien lainojen liiallista ajallista keskittymistä.

Kunta turvaa rahoituksen saatavuutta käyttämällä rinnakkain erilaisia rahoitusmuotoja ja rahan lähteitä. Kahdenkeskisissä velkasopimuksissa sallittuja vastapuolia ovat kaikki finanssimarkkinoilla toimivat virallisen toimiluvan omaavat yhteisöt.

2.4 KONSERNIN SISÄINEN RAHOITUS JA KASSANHALLINTA

Virolahden kunta myöntää antolainoja pääsääntöisesti vain omille konserniyhteisöilleen. Poikkeuksen muodostavat yleishyödyllisten yhteisöjen EU-rahoitteisten maaseudun kehittämishankkeiden välirahoitukseen myönnettävät lyhytaikaiset antolainat. Lyhytaikaisista antolainoista päättää kunnanhallitus. Kunnan myöntämistä lainoista tehdään tarvittavat hallinnolliset päätökset, kuten myös asianmukaiset velkakirjat selkeine lainaehtoineen.

Pääsääntöisesti kunnan tytäryhteisöt vastaavat itse rahoitus ja pääomahuollostaan. Omille konserniyhtiöille voidaan myöntää myös oman pääoman ehtoista rahoitusta. Mahdollisia rahoitusinstrumentteja ovat kaikki kulloisenkin lainsäädännön mahdollistamat välineet esimerkiksi osakepääoman ja peruspääoman merkintä tai lisäys sekä sijoitus vapaan oman pääoman rahastoon. Oman pääoman ehdoista rahoituksesta päättää kunnanvaltuusto.

Virolahden kunnan hallintojohtaja toimii operatiivisten yksiköiden kumppanina. Yhteistyön tavoitteena on ehdoiltaan kuntakonsernin joustava ja kilpailukykyinen rahoitus, kassanhallinnan optimointi ja kustannussäästöt sekä tehokas rahoitusriskien hallinta.

2.5 TAKAUKSEN MYÖNTÄMISEN PERIAATTEET

Kunta voi myöntää erimuotoisia takauksia pääsääntöisesti omien konserniyhteisöiden puolesta lainaja rahoitusjärjestelyille silloin, kun se kokonaisedun ja omistajastrategian nimissä on perusteltua. Takauksia myöntäessään kunta huomioi aina EU:n valtioneuvoston sekä soveltuvien kansallisten säännösten noudattamisen. Muiden kuin konserniyhteisöjen puolesta takauksia voidaan myöntää vain poikkeustapauksissa ja vahvoilla perusteilla.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107–109 artikloissa määritellään valtiontukea koskevat reunaehdot ja puitteet. Komissio on antanut tiedonannon EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukeen takauksina (2008/ C 155/02). Kaikkien seuraavien tiedonantoon sisältyvien edellytysten täytyminen riittää osoittamaan, ettei takaus sisällä valtiontukea eikä toimenpiteestä ole ennakoilmoitusvelvollisuutta komissiolle:

- a) lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa,
- b) takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti,
- c) takaus ei kata enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä, ja
- d) takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta.

Mikäli taattavalla konserniyhteisöllä on vähemmistöomistajia, tulee näiden kattaa omistusosuuttaan vastaava osuus riskistä kunnalle omavelkaisella vastatakauksella tai muulla hyväksyttävällä vakuudella. Kunta ei lähtökohtaisesti itse panttaa omaisuuttaan lainojen vakuudeksi missään tilanteessa.

Kunta perii myöntämistään takauksista vuosittaisen takausprovision, joka lasketaan vuoden viimeisen päivän mukaisesta jäljellä olevasta lainan määrästä.

Kunnan takauksen myöntämisestä, takausprovisiosta ja vastavakuudesta päättää kunnanvaltuusto. Takauspäätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on lainvoimainen.

3 RAHOITUSRISKIT JA NIIDEN HALLINTA

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen pääasiallisia rahoitusriskejä ovat korkoriski ja likviditeettiriski. Antolainauksen periaatteissa tulee huomioida erityisesti Kuntalain 129 §, jonka mukaisesti kunta ei saa myöntää lainaa, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski ja kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Keskeisenä osana vakaata lyhyen- ja keskipitkän aikavälin taloussuunnittelua valtuuston tulee päättää sijoitus- ja rahoitustoiminnan periaatteista, joita noudattaen hallintosääntöön kirjatun toimivallan mukaisesti mm. kunnanhallitus voi päättää esimerkiksi lainan ottamisesta ja muista vieraan pääoman muutoksista tai varainhoitaja voi valtakirjan perusteella valita vaihtoehtoisia rahastoja varainhoitosopimuksen puitteissa.

Johdonmukainen rahoituspolitiikka ja rahoitukseen liittyvien riskien hallinta on tärkeää kuntakonsernin toiminnan ennakoitavuuden ja jatkuvuuden varmistamiseksi. Rahoituksen saatavuus voi heiketä tai hinta nousta riippuen kulloinkin vallitsevasta rahoitusmarkkinatilanteesta ja kuntakonsernin taloudellisen tilanteen kehityksestä. Virolahden kunnan pääasiallisia rahoitusriskejä ovat likviditeetti- ja korkoriskit. Rahoitusriskien hallinta on osa konsernin riskienhallintapolitiikkaa.

3.1 LIKVIDITEETTIRISKI JA MAKSUVALMIUDEN HALLINTA

Likviditeetti- eli maksuvalmiusriski liittyy velkojen hoitoon, investointien maksuun ja käyttöpääoman riittävyteen. Virolahden kunta pyrkii minimoimaan maksuvalmiusriskinsä

perusrahoituksen riittävän pitkällä juoksuajoilla, käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita rahoituslaitoksia ja/tai rahoitusmuotoja sekä jakamalla lainojen takaisinmaksuohjelmat eri kalenterivuosille. Maksuvalmiusriskiä hallitaan myös ylläpitämällä kuntatodistusohjelmia ja/tai rahalaitosten luottolimiiteillä.

Kunnan käyttöomaisuuden tekninen ja taloudellinen käyttöikä on pitkä, tyypillisesti 15–40 vuotta. On perusteltua tavoitella perusrahoitukselle mahdollisimman pitkiä juoksuajoja, mikäli pitkän rahan hinta sen mahdollistaa. Rahoitussopimuksissa tavoitellaan minimissään 10 vuoden maturiteettia.

Nostamattomia rahalaitosten luottolimiittejä, kuntatodistuslimiittejä tai kassavaroja tulee olla riittävästi kattamaan kaikki maksuvelvoitteet 2 kuukaudeksi sekä kattamaan mahdollisten liikkeeseen laskeutujen kuntatodistusten takaisinmaksut. Lyhyen tähtäimen likviditeettiriskiä seurataan säännöllisesti operatiiviseen toimintaan pohjautuvalla 2–3 kuukauden rullaavalla kassaennusteella. Pitkän aikavälin likviditeettiriskiä arvioidaan vuosittain talousarvion yhteyteen laadittavan kolmevuotisen taloussuunnitelman laatimisen yhteydessä.

3.2 KORKORISKI

Virolahden kunta voi ottaa pitkäaikaista velkaa sekä vaihtuva- että kiinteäkorkoisena. Vaihtuva- ja kiinteäkorkoisten velkojen suhdetta voidaan muuttaa korkojohdannaisilla. Kuntakonsernin korkoriski

muodostuu lainasalkun suojaamattomien vaihtuvakorkoisten lainojen viitekorkojen ja marginaalien muutoksista ja pitkien markkinakorkojen vaikutuksesta kuntakonsernin kassavirtaan ja tulokseen.

Sitoutuminen pitkiin laina-aikoihin ja/tai kiinteisiin korkoihin vähentää riippuvuutta markkinakorkojen muutoksista, mutta samalla se myös heikentää mahdollisuuksia hyötyä alhaisista lyhytaikaisista korkoista tai markkinakorkojen laskusta. Sitoutuminen lyhyisiin laina-aikoihin ja/tai muuttuviin korkoihin lisää riippuvuutta markkinakorkojen muutoksista ja kasvattaa sekä korko- että jälleenrahoitusriskiä. Tämä kuitenkin parantaa samalla mahdollisuuksia hyötyä korkojen suotuisasta kehityksestä.

Virolahden kunnanhallitus seuraa korkomarkkinan kehitystä ja sen vaikutuksia yhtiön lainakantaan. Kunnanhallitus päättää johdannaisyleissopimusten solmimisesta. Johdannaisyleissopimuksissa sovi-taan niistä yleisistä ehdoista, joita sovelletaan kunnan ja rahalaitoksen välillä tehtäviin johdannaisso-pimuksiin, kuten koronvaihto- tai korkokattosopimuksiin. Virolahden kunnalla on voimassa olevat johdannaisyleissopimukset vähintään kahden eri rahoituslaitoksen kanssa.

Korkojohdannaisia, ensisijaisesti koronvaihtosopimuksia, -termiinejä ja -optioita, voidaan käyttää sekä duraation korjaamiseen että epäsuotuisten markkinaliikkeitten vaikutusten suojaamiseen. Suojaami- sessa Virolahden kunnalla tavoitteena on, että lainat jakautuvat lyhyt- ja pitkäaikaisiin lainoihin, riip- puen vallitsevasta lainojen korkotasosta. Pitkäaikaiseen investointiin hankitaan lähtökohtaisesti pitkä- kestoisia ja vakaita rahoitusmalleja, joiden avulla minimoidaan rahoitukseen kohdistuvat markkinati- lanteen muutosten vaikutukset. Koronvaihtosopimuksia on mahdollista muokata (eli purkaa ja kor- vata uudella sopimuksella) mikäli se on korkomarkkinatilanteen vuoksi perusteltua.

Tavoitteena on, että lainasalkun suojausaste on 30–80 % välillä. Markkinatilanteissa, joissa riski kor- kojen noususta nähdään suureksi, voidaan suojausaste poikkeuksellisesti nostaa aina 100 %:iin asti. Suojatuksi katsottuja lainoja ovat kiinteäkorkoiset lainat ja johdannaisopimuksilla kiinteiksi muutetut vaihtuvakorkoiset lainat. Vallitsevaan suojaustasoon vaikuttaa kuitenkin yleinen näkemys korkokehi- tyksestä ja tilanne markkinoilla. Korkosidonnaisuusrajoista voidaan poiketa vain tilapäisesti, mikäli rahoitusmarkkinoiden tilanne sen sallii. Suojausastetavoitteita muutetaan markkinatilanteen ja odotus- ten mukaisesti. Korkoriskin hallinnassa huomioidaan myös otettavan lainan marginaalin hinnoittelu- katko.

Johdannaistoimenpiteiden toteuttaminen tapahtuu kunnanhallituksen vahvistamien suojausasteta- voitteiden puitteissa. Kunnanhallitus päättää uusien johdannaisyleissopimusten solmimisesta rahoit- uslaitosten kanssa. Yksittäisten korkojohdannaisopimusten toteutuksesta päättää kunnanhallitus tai sen valtuuttamana kunnanjohtaja tai hallintojohtaja, jotka voivat kumpikin yksin allekirjoittaa kunnan- hallituksen hyväksymät johdannaisopimukset. Ennen uuden johdannaistrumenttityypin käyttöön- ottoa on varmistuttava siitä, että sen taloudelliset vaikutukset eri markkinatilanteissa ymmärretään ja että instrumentin kirjanpito- ja tilinpäätöskäsittely on selvitetty. Toteutetuista suojaustoimenpiteistä raportoidaan kunnanhallitukselle osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

3.3 JÄLLEENRAHOITUSRISKI

Jälleenrahoitusriski tarkoittaa erääntyvän rahoituksen uudelleen rahoitusta. Jälleenrahoitusriskiin si- sältyy hinta- ja saatavuusriskit, joiden myötä rahoituksen hinta voi nousta tai saatavuus vaikeutua.

Markkinatilanne voi vaikuttaa rahoituksen saatavuuteen siten, että toivottua rahoitusmallia ei ole saatavilla. Saatavuusriskiä hallitaan monipuolisilla rahoitusvaihtoehdoilla ja niiden hyödyntämisellä. Maksuvalmiuden ylläpito pienentää myös rahoituksen saatavuusriskiä.

Rahoituksen kokonaishintaan (yleinen korkotaso + lainan marginaali) vaikuttaa merkittävästi yleinen taloudellinen tilanne, pankkijärjestelmän tilanne ja rahoitusmarkkinoiden toimivuus. Hintariskiä voidaan hallita hajauttamalla laina-aikoja sekä harkitusti erilaisilla suojauksilla eli johdannaissopimuksilla.

Rahoituksen jälleenrahoitukseen liittyviltä riskeiltä pyritään suojautumaan hajauttamalla rahoitusta mm. laina-ajan pituuden, lyhennystavan, rahoituslähteen ja korkoperusteen mukaan.

3.4 VALUUTTARISKI

Kuntakonsernin rahoitus kokonaisuudessaan hankitaan euromääräisenä, jolloin valuuttariskien mahdollisia vaikutuksia ei tarvitse rahoitusriskien arvioinnissa ottaa huomioon.

3.5 LUOTTO- JA VASTAPUOLIRISKI

Kuntakonsernin luottoriski liittyy vastapuoliin, joilta on avoimia saatavia tai joiden kanssa on solmittu pitkäaikaisia sopimuksia. Virolahden kunta altistuu luottoriskille pääasiassa konsernin myyntisaatavien, lainasaamisten, rahavarojen ja johdannaisiin liittyvien saamisten kautta. Riskin minimoimiseksi rahoitus- ja johdannaistransaktioita tehdään hyvän luottokelpoisuuden omaavien vastapuolien kanssa ja niitä hajautetaan riittävän usealle vastapuolelle rahoitusvarojen suojelemiseksi.

4 SJOITUSTOIMINTA

4.1 SJOITUSTOIMINNAN PERIAATTEET JA TARKOITUS

Sijoitustoiminnan yleiset periaatteet ja tavoitteet on määritelty kappaleessa 1.1.

Tässä asiakirjassa määritellään sijoitustoiminnan periaatteet ja riskienhallinta. Kunnan ja kuntakonsernin omaisuuden hoitamisessa on otettava huomioon sekä maksuvalmiuden että vakavaraisuuden turvaaminen. Virolahden kunnan varat sijoitetaan tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti.

Kunnan sijoitustoiminnan tulee olla taloudellisesti tuottavaa pitkässä juoksussa. Vähimmäisvaatimuksena voidaan pitää sijoitusten reaaliarvon säilyttämistä. Sijoitusten tuoton on katettava myös sijoitustoiminnan hoidosta syntyvät kustannukset. Tuottoa arvioidaan kokonaistuottona, joka tarkoittaa sijoituskohteiden arvomuutoksen, sijoituskohteista saatavan koron, osingon tai muun maksettavan kassavirran summaa vähennettynä varainhoidon kuluilla.

Sijoitustoiminnassa tulee aina huomioida kunnan maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaaminen. Sijoittaminen perustuu hallittuihin riskeihin, tarkoittaen riskien tunnistamista, mittaamista ja suojautumista riskeiltä. Turvaavuus tarkoittaa sijoitusten luotto- ja hintariskin rajaamista siten, ettei vaaraa pääoman menettämisestä ole tai että se on vain vähäinen. Turvaavuustavoitteella tarkoitetaan riskin ja tuoton suhdetta. Sijoituskohteen turvaavuutta arvioitaessa on otettava huomioon sijoituksen reaaliarvon säilyvyys. Sijoitusten reaaliarvon säilyminen edellyttää vähintään inflaation tasoista tuottoa.

Virolahden kunta pyrkii sijoituksissaan mahdollisuuksien mukaan huomioimaan sekä ympäristöön että sosiaaliseen vastuuseen eli yhteiskuntavastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyvät kysymykset. Näin ollen palvelujen tarjoajilta edellytetään riittäviä yleisiä periaatteita vastuullisuuskysymyksissä, esim. YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden allekirjoittamista.

Varoja sijoitettaessa voidaan käyttää varainhoitajan palveluja. Kunta voi antaa varojen hoidon yhden tai useamman varainhoitajan hoidettavaksi. Kunta voi tehdä myös erillisiä rahastosijoituksia rahastoihin, joiden minimikoko (AUM) on 20 miljoonaa euroa. Lisäksi rahastolla on oltava vähintään kahden (2) vuoden historia, eikä kunnan osuus rahaston AUMista saa olla yli 20 %. Varainhoitopalvelut kilpailutetaan tarvittaessa. Kunta edellyttää varainhoitajiltaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden (PRI) noudattamista ja vastuullisuusasioiden (ESG) liittämistä osaksi sijoitusprosessia. Varainhoitajan on noudatettava toiminnassaan kunnanvaltuuston hyväksymiä sijoitustoiminnan perusteita, rahastojen sääntöjä sekä rahastoille hyväksytyä sijoitussuunnitelmaa.

4.2 SIOJITETTAVAT VARALLISUUSERÄT, SIOJITUSTOIMINNAN RISKIT JA RISKIEN HAL- LINTA

Virolahden kunnanvaltuuston hyväksymät sijoitustoiminnan periaatteet rajataan koskemaan käteisvaroja, arvopapereita sekä muita vastaavia sijoitustuotteita, joilla voidaan käydä kauppaa julkisilla markkinoilla. *Sijoitustoiminnan periaatteiden ulkopuolelle jäävät siten kunnan omistukset konserniyhtiöissä tms. yhteisöissä ja niihin tehtävät oman pääoman luonteiset sijoitukset.* Sijoitustoiminnan periaatteet eivät siten sisällä ohjeistusta mm. konserniyhtiöiden osakkeiden omistamiseen tai näiden tuottotavoitteisiin tai muiden taseen pysyvien vastaavien aineellisten omaisuuserien hallintoihin.

Kunnan sijoitustoiminta on pitkäjänteistä ja sijoitustoiminnan riski- ja tuottosuhde ovat tasapainossa siten, että pitkällä tähtäimellä sijoituksilta odotettava tuotto vastaa keskimääräistä markkinatuottoa keskimääräisellä riskillä. Sijoitustoiminnan riski- ja tuottotasoa määriteltäessä kiinnitetään erityisesti huomiota pitkän aikavälin tuottoon ja riskienhallintaan.

Sijoitustoiminnan tuotolla tarkoitetaan kokonaistuottoa, johon sisältyy arvon muutos, osingot, korot ja muut mahdolliset kassavirrat. Kunnanhallitus vahvistaa sijoitustoiminnan pitkän aikavälin tuottotavoitteet, jotka perustuvat markkinoiden vallitseviin tuotto-odotuksiin. Tuotto-odotuksiin vaikuttavat vallitseva korkotaso, siinä tapahtuvat muutokset, sekä osakekurssien pitkän aikavälin toteutunut kehitys. Tuottotavoitteen asettamisessa voidaan käyttää asiantuntijoiden apua. Sijoitusten tuotot vaihtelevat käytännössä vuosittain, johtuen arvopapereiden hintaliikkeistä sekä markkinakorkojen muutoksista. Lähtötilanteessa tuoton tulee olla pitkällä aikavälillä 5–7 % p.a. Sijoitustoiminnan lähtökohdiana on, että pitkäaikaisten sijoitusten pääomaa ei käytetä, mutta vuosittain on mahdollista nostaa osa tai kokonaan sijoitussalkun hankintahinnan ylittävää tuotosta.

Sijoitukset hajautetaan sekä omaisuusluokkatasolla että sijoituskohteiden tasolla. Hajauttamisella vähennetään sijoitusten kokonaisriskiä pienentämällä yksittäisestä sijoituskohteesta aiheutuvaa arvonmuutosriskiä. Varallisuus, jota Virolahden kunnan sijoitustoiminnan perusteet koskee, voi muodostua seuraavista omaisuuseristä:

- lahjoitus- ja testamenttivarat
- käteisvarat
- varainhoidossa oleva sijoitusomaisuus

Sijoitustoiminnan tavoitteisiin ja sijoitustoiminnassa käytettäviin omaisuuslajeihin ja niiden painotukseen vaikuttaa sijoitettavien varojen luonne. Sijoitukset voidaan jakaa kolmeen omaisuuslajiin: korkosijoituksiin, osakesijoituksiin tai muihin sijoituksiin. Muihin sijoituksiin luetaan perinteisten listattujen korko- ja osakesijoitusten ulkopuolelle jäävät sijoitukset, kuten esimerkiksi kiinteistöihin, infrastruktuuriin, raaka-aineisiin tai listaamattomiin osake- ja korkosijoituksiin sijoittavat rahastot sekä sijoitukset erilaisiin strukturoituihin sijoitustuotteisiin. Kunta ei saa sijoittaa hedge-rahastoihin tai toimintaan, jossa tehdään päiväkauppaa, myydään osakkeita lyhyeksi ajaksi tai jossa tavoitellaan lisätuottoja johdannaisten avulla. Kunta ei myöskään saa tehdä suoria ei-euromääräisiä sijoituksia. Yksittäinen sijoitus ei saa ylittää 20 %:ia koko sijoitussalkusta.

Kunnan käyttämät sijoitusinstrumentit ovat seuraavat:

1. Korkosijoitukset, joko suorina tai rahastosijoituksina

- tili- ja määräaikaistalletukset
- rahamarkkinatalletukset
- Suomen valtion ja muiden EMU-alueen valtioiden liikkeelle laskemat euromääräiset lainat
- kehittyvien markkinoiden lainat rahastomuotoisena
- Eurooppalaisten yritysten liikkeelle laskemat lainat (investment Grade ja High Yield)

2. Osakesijoitukset

- pörssilistattuihin osakkeisiin sijoittavat rahastot ja pörssinoteeratut rahastot
- pörssilistatut osakkeet

Sijoitusten allokaatiolla (omaisuuslajijakaumalla) voidaan ohjata odotettavissa olevaa tuottoa, hallita riskitasoa ja hyödyntää markkinatilannetta. Sijoittamiseen liittyviä riskejä voidaan pienentää varojen hajauttamisella omaisuuslajien välillä ja niiden sisällä. Riskin määrään vaikuttaa mm. eri sijoituskohteiden riippuvuussuhteet, luottoluokitus, sijoitusten maantieteellinen hajautus, likvidiys sekä sijoitusten tekemisen ajallinen hajautus.

Riskit voidaan jakaa maksuvalmius, luotto- ja markkinariskeihin. Markkinariskit voidaan jakaa edelleen korkoriskiin, osakesijoitusten hintariskiin, raaka-aineriskiin sekä valuuttariskiin.

Maksuvalmiusriski tarkoittaa sitä, että kunnan rahavarat eivät riitä kassamaksuista selviytymiseen. Maksuvalmiusriskiä hallitaan kassasuunnittelulla, riittävän suurilla ja likvideillä kassavaroilla. Riittävien kassavarojen lisäksi maksuvalmiutta turvataan ensisijaisesti kuntatodistusohjelmalla. Maksuvalmiusriskiä alennetaan hajauttamalla sijoitukset määräaikaisiin ja jälkimarkkinakelpoisiin sijoituksiin.

Luotto- ja vastapuoliriski tarkoittaa riskiä, jonka realisoituessa kunta ei saa takaisin sijoittamaansa pääomaa tai sen korkoa. Luotto- ja vastapuoliriski on huomioitava sijoituksen tuottovaatimusta asetettaessa. Kunta minimoi sijoitustensa luottoriskiä tekemällä korkosijoituksia riittävän luottokelpoisuuden omaaviin kohteisiin tai rajaamalla tietyn riskiluokan sijoitusten osuutta (esim. high yield-yrityslainat) sekä hajauttamalla sijoitukset sekä ajallisesti että määrällisesti riittävässä laajuudessa.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten aiheuttamaa epävarmuutta sijoituksen tuotossa (korkovirtariski) tai arvossa (hintariski). Korkovirtariskiä hallitaan sijoittamalla kiinteäkorkoisiin tai pitkään korkojaksoon sidottuihin korkosijoituksiin. Korkojen hintariskiä puolestaan hallitaan sijoittamalla lyhyeen korkojaksoon.

Omaisuuslajikohtaista riskiä hallitaan hajauttamalla sijoitukset korko- ja osakesijoituksiin, jotka poikkeavat toisistaan korko- ja hintariskin suhteen.

Arvopaperisijoituksen hintariskin suuruutta voi mitata volatiliteetin eli keskihajonnan tunnusluvulla. Mitä suurempi volatiliteetti, sitä suurempi on sijoituksen tulevaan tuottoon liittyvä epävarmuus. Tä-

män vuoksi osakesijoitusten osuus allokoinnissa on rajattu. Hintariskiin varaudutaan osakesalkun riittävällä hajauttamisella eri toimialoille ja maantieteellisesti. Osakesijoitusten tekeminen rahastojen kautta hajauttaa osakkeisiin liittyvää hintariskiä jo itsessään.

Valuuttariski liittyy sijoituksiin, jotka eivät ole euromääräisiä. Valuuttariskiä voidaan hallita rajaamalla muiden kuin euromääräisten sijoitusten osuutta sijoitusten määrästä tai valitsemalla valuuttariskiltä suojattuja sijoitusinstrumentteja.

4.2.1 Lahjoitus- ja testamenttivarojen sijoittaminen ja toimeksiantojen varat

Lahjoitus- ja testamenttivarat voivat olla kiinteää omaisuutta, arvopapereita, osuuksia, rahaa, pankkisaamisia tai muuta irtainta omaisuutta. Lahjoitusvarojen käyttöä ohjaavat näihin liittyvät lahjakirjojen tai testamenttien ehdot. Mikäli käyttöön liittyviä ehtoja ei ole, kunta hoitaa varoja huolellisesti, parhaalla mahdollisella tavalla. Tällaisten rahastojen säännöistä päättää kunnanhallitus. Lahjoitusvarojen käyttöä voivat ohjata myös Valtionkonttorin päätöksestä ilmenevät omaisuuden käyttötarkoitukset.

Yleisperiaatteena on, että lahjoitusrahastojen varat säilytetään maltillisella riskillä sijoitettuna tai rahatileillä siten, että ne ovat käytettävissä rahaston säännön edellyttämällä tavalla. Lahjoitusrahastojen varoja voidaan sijoittaa hajautetusti kassaylijäämän tapaan lyhyt- tai pitkäaikaisiin sijoitusinstrumentteihin. Lahjoituksena saadut varat voivat käsittää myös suoria osakesijoituksia. Sijoituksista saatavat tuotot liitetään lahjoitusvarojen pääomaan.

Kunnan maksuliikennetileillä oleville toimeksiantojen pääomille, mm. keräysvaroille, ei makseta korkoa.

4.2.2 Kassaylijäämä

Kassavarojen hallinnan lähtökohta on maksuvalmiuden pitäminen hyvänä ja maksuvalmiuden pitäminen riittävän suuruisena niin, että kunta kykenee suoriutumaan lyhytaikaisista velvoitteistaan, joita ovat mm. kassasta tehtävät maksut ja lainojen lyhennykset. Kassavarojen sijoittamisella tarkoitetaan maksuliikennevarojen ja kassaylijäämän sijoittamista. Maksuliikennevarat eivät lähtökohtaisesti kuulu sijoitustoiminnan piiriin. Sijoitettavia kassavaroja eli kassaylijäämiä ovat kassavarat, joita ei ole sidottu maksuliikenteen hoitoon ja maksuvalmiuden turvaamiseen. Kassavaroilla tarkoitetaan maksuliikennevaroja ja kassaylijäämää. Maksuliikennevaroja ovat rahalaitosten käyttötileillä olevat varat ja käteisvarat. Toimivat maksuliikennepalvelut on oltava käytössä vähintään kahdelta pankilta.

Perusmaksuvalmiuden ylläpito edellyttää n. 15-30 päivän kassan riittävyyttä. Suurten investointien toteutus ja maksupositit edellyttävät ajoittain tätä suurempaa kassavarantoa. Maksuvalmiustarpeen ylittävää kassaylijäämää käytetään Virolahden kunnassa ensisijaisesti velkamäärän vähentämiseen tai rahoittamalla investointeja kassaylijäämällä lainarahoituksen sijasta.

Kassavarojen sijoituskohteet ja -palvelut on kilpailutettava silloin kun siihen on käytännössä mahdollisuus.

Kassaylijäämä voidaan jakaa sijoitusajan perusteella lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen kassaylijäämään. Lyhytaikaisia kassaylijäämiä voidaan hoitaa juoksuajaltaan enintään vuoden pituisilla sijoituksilla. Lyhytaikaisen kassaylijäämän ensisijaisena tarkoituksena on turvata maksuvalmiutta käyttötilejä paremmalla tuotolla. Lyhytaikaisen kassaylijäämän hoitoon soveltuvia sijoitusinstrumentteja ovat vähäisen arvonvaihtelun ja hyvän likviditeetin omaavat sijoitukset. Kysymykseen tulevat mm. määräaikaistalletukset, rahalaitosten sijoitustodistukset, kuntien ja rahoituslaitosten liikkeelle laskemat kuntatodistukset ja lyhyen koron rahasto-osuudet. Lyhytaikaisia varoja ei voi sijoittaa osakesidonnaisiin instrumentteihin. Kassaylijäämän sijoittamisessa tulee huomioida sijoitusten riittävä hajauttaminen.

Pitkäaikaista kassaylijäämää ovat sijoitusajaltaan yli vuoden mittaiset sijoitukset. Pitkäaikaisina sijoituksina voidaan käyttää mm. joukkovelkakirjalainoja, rahasto-osuuksia, määräaikaistalletuksia, kapitalisaatiosopimuksia ja sijoitusvakuutuksia. Osakesidonnaisista instrumenteista sallittuja ovat osake-rahastot ja yhdistelmärahastot. Pitkäaikaisissa sijoituksissa keskimääräisenä tavoitetuottona on vähintään kunnan pitkäaikaisesta vieraasta pääomasta maksama keskikorko, sillä vaihtoehtoisesti kassaylijäämää voitaisiin käyttää vieraan pääoman palautuksiin, esimerkiksi lainojen lyhennyksiin.

4.3 SIOITUSTEN LIKVIDITEETTIVAATIMUKSET, SIOITUSHORISONTTI, PERUSALLOKAATIO JA SIOITUSTEN REALISOINTI

Toiminnassa pyritään huomioimaan ennakoidut kassavirat ja varojen riittävä likvidiys. Sijoittaminen tapahtuu pääosin rahaksi nopeasti muutettavia eli likvidejä instrumentteja käyttäen, mikä mahdollistaa sijoituksen realisoinnin kohtuullisella aikavälillä. Tämä tarkoittaa, että sijoitukset ovat rahaksi muutettavissa arviolta 1-10 päivässä. Epälikvideissä kohteissa, jotka eivät täytä edellä esitettyjä kriteerejä, saa olla sijoitusvarallisuudesta maksimissaan 20 %. Vaihtoehtoisissa sijoituksissa sijoitusajat voivat olla pääomarahastoissa pitkiä, jopa 10-15 vuotta.

Kunnan sijoitustoiminnassa sijoitushorisontti on pitkä (yli 10 vuotta) ja sijoitustoiminnan tavoitteena on saada tuottoja kunnan varsinaisen toiminnan pitkäjänteiseen ja kestävään harjoittamiseen. Tarvittaessa sijoitusten tuottoja ja pääomaa voidaan nostaa kunnan määrittelemiin kohteisiin.

Sijoitusten perusallokaatio ja vaihteluväli on määritelty seuraavasti

	Perusallokaatio	Vaihteluväli
Lyhyet korkosijoitukset	50 %	0-80 %
Pitkät korkosijoitukset	40 %	0-60 %
Osakesijoitukset	10 %	0-30 %

Varainhoitajien hallussa olevan varallisuuden osalta varainhoitaja voi päättää kulloinkin noudatettavasta omaisuusluokkien välisestä perusallokaatiosta sijoitussuunnitelman puitteissa. Omaisuusluokan osuus lasketaan kulloinkin hallinnassa olevan sijoitusomaisuuden markkina-arvosta. Mikäli edellä mainitut allokaatorajat ylittyvät markkinakehityksen tms. vuoksi, on kunnanhallituksen ja varainhoitajien muutettava sijoitusten allokaatio takaisin halutuksi kuuden kuukauden sisällä allokaatorajan ylitymisestä. Kunnan koko sijoitusomaisuuden osalta aikarajaa voidaan pidentää kunnanhallituksen päätöksellä, mikäli siihen on peruteltu taloudellinen syy.

4.4 PÄÄTÖKSENTEKO, ORGANISOINTI, VASTUUNJAKO JA RAPORTOINTI

Kunnanvaltuusto hyväksyy sijoitustoiminnan periaatteet sekä päättää annettavista lainoista ja takauksista.

Kunnanhallitus valvoo sijoitustoimintaa ja linjaa käytännön toimenpiteitä. Kunnanhallitus valitsee varainhoitajan ja hyväksyy varainhoidon sopimuksen. Kunnan omassa hallinnassa olevaa sijoitusomaisuutta voidaan realisoida kunnanhallituksen päätöksellä valtuuston antamissa rajoissa. Pääoman realisoinnista päättää kunnanhallitus ja lisäsijoitusten tekemisestä päättää kunnanhallitus valtuuston hyväksymien periaatteiden mukaisesti.

Kunnanjohtaja ja hallintojohtaja on valtuutettu toteuttamaan yksittäiset sijoitustoimenpiteet, kuten esimerkiksi pankkitalletukset ja sijoitusrahastojen ostot ja lunastukset valtuuston hyväksymien sijoitustoiminnan periaatteiden puitteissa. Varainhoitajien hallussa olevia sijoituksia voidaan realisoida pääoma ylittävän tuoton osalta kunnanjohtajan tai kunnanhallituksen päätöksellä.

Sijoitustoiminnan laatua ja sisältöä seurataan säännöllisesti ja sijoitusomaisuuden riskeistä ja tuottokehityksestä raportoidaan kunnanhallitukselle muun talousraportoinnin yhteydessä. Kunnanhallitus seuraa koko sijoitusomaisuuden osalta perusallokaation toteutumista raportoiden valtuustolle osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Sijoittamiseen ja antolainaukseen liittyvistä toimenpiteistä raportoidaan kunnanhallitukselle ja valtuustolle osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Rahastojen varoista raportoidaan tilinpäätöksessä.